

**UCHWAŁA NR XXXIII/291/20
RADY MIEJSKIEJ W ŚWIĘTOCHŁOWICACH**

z dnia 30 listopada 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Świętochłowicach
w latach 2021-2023**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.), w związku z art. 12 pkt 11 i art. 91 i art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r., poz. 920), art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821)

**Rada Miejska w Świętochłowicach
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjąć Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Świętochłowicach w latach 2021 – 2023 zwanym dalej „programem”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Z dniem 01.01.2021 r. traci moc Uchwała XLVI/380/18 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 26 stycznia 2018 r. w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Świętochłowicach w latach 2018 - 2020.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Świętochłowice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej
w Świętochłowicach

Zbigniew Nowak

**PROGRAM wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej
W ŚWIĘTOCHŁOWICACH
NA LATA 2021 – 2023
Spis treści**

I	PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU.....	str. 3
II	WSTĘP.....	str. 4
III	ocena realizacji programu pomocy dziecku i rodzinie w latach 2018 – 2020.....	str. 4
IV	adresaci programu.....	str. 16
V	zasoby INSTYTUCJONALNE.....	str.16
VI	cele programu.....	str. 17
VII	harmonogram realizacji działań.....	str. 19
VIII	źródła finansowania.....	str. 24
IX	ewaluacja programu.....	str. 24

PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Działania Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 realizowane są w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2020 poz. 1359)
2. Konwencja Praw Dziecka
3. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2020 poz. 713)
4. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. 2020 poz. 920)
5. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020 poz. 821)
6. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2019 poz. 1507 z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. 2020 poz. 1329)
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2020 poz. 218 z późn. zm.)
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2019 poz. 852 z późn. zm.)
10. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości (Dz. U. 2019 poz. 2277 z późn. zm.)
11. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. 2011 Nr 292, poz. 1720)

12. Zarządzenie Nr 700/2011 Prezydenta Miasta Świętochłowice z dnia 24 listopada 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

13. Uchwała nr XLVIII/517/14 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Świętochłowic do roku 2030

14. Uchwała nr X/88/15 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 03 czerwca 2015 r. w sprawie przyjęcia Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Świętochłowic do roku 2030

15. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Świętochłowice

WSTĘP

Nowy dokument jest opracowany w związku z upływającym okresem obowiązywania dotychczasowego Programu Wsparcia Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Świętochłowicach w latach 2018 – 2020. Niniejszy program jest czwartym z kolei Programem, który będzie realizowany przez Miasto Świętochłowice, które jako Miasto na prawach powiatu, jednocześnie realizuje zadania gminy i powiatu.

Opisuje on możliwe formy wsparcia rodziny naturalnej w początkowej fazie kryzysu, w ten sposób, aby wyeliminować sytuacje, kiedy rodzina naturalna jest zastępowana w wykonywaniu jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej lub w sytuacjach kryzysowych, gdy dziecko musi opuścić rodzinę. Prezentuje podejmowane i prowadzone działania profilaktyczne, wspomagające i wspierające rodzinę naturalną dziecka, rozwijające rodzinną pieczę zastępczą oraz usamodzielniających się wychowanków, a także działania utrzymujące poziom świadczonych usług na jak najwyższym poziomie.

W niniejszym Programie przedstawiamy diagnozę oraz stan podejmowanych działań na rzecz wspierania rodzin oraz rozwoju pieczy zastępczej na terenie Miasta Świętochłowice. Zawiera on cele, do których realizacji dążymy, kierunki działań oraz przewidywane rezultaty jego realizacji.

ocena realizacji programu wsparcia rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w latach 2018 – 2020

Zadania wynikające z niniejszego Programu realizuje Dział Pomocy Dziecku i Rodzinie Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętochłowicach na podstawie Zarządzenia Nr 700/2011 z dnia 24.11.2011 r. Prezydent Miasta Świętochłowice. Powierzono mu organizowanie pracy z rodziną oraz zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Priorytetowym zadaniem Działu jest prowadzenie pracy z rodziną z „grupy ryzyka”, czyli głównie rodziną naturalną przeżywającą trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Zgodnie z ustawą, wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną realizowanej przez asystenta rodziny oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka organizowanej przez placówki wsparcia dziennego lub w formie rodzin wspierających.

Praca asystenta z rodziną jest prowadzona za jej zgodą i przy aktywnym jej współdziałaniu, w miejscu zamieszkania rodziny lub innym miejscu wskazanym przez rodzinę. W przypadku, gdy pracownik socjalny Ośrodka poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, przeprowadza wywiad środowiskowy i po analizie sytuacji może wnioskować o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny.

Asystent rodziny zostaje przyznany także na podstawie postanowienia sądu rodzinnego lub na wniosek samej rodziny, która chce podjąć współpracę z asystentem w celu powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Asystenta rodziny wspierają również rodziny, które uzyskały prawomocnym postanowieniem sądu zgodę na powrót dzieci pod ich opiekę. Jak kształtował się ten proces pokazuje poniższa tabela.

Tabela Nr 1 Sposób przyznania rodzinie asystenta rodziny w okresie od 01.01. 2014 r. do 31.12.2019 r.

ROK	WNIOSKI OD PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH	POSTANOWIENIA SĄDU REJONOWEGO O PODJĘCIU WSPÓLPRACY Z ASYSTENTEM	OBJĘCIE ASYSTĄ W CELU POWROTU DZIECKA UMIESZCZONEGO W PIECZY DO RODZINY	WSPARCIE ASYSTĄ PO POWROCIE DZIECKA Z PIECZY
2014	38	4	17	8
2015	17	4	10	5

2016	40	8	9	6
2017	36	12	4	0
2018	22	26	19	0
2019	24	9	10	15

Analizując powyższe dane statystyczne można zauważyć, że wzrosła liczba postanowień sędziów Sądu Rejonowego w Chorzowie, którzy zobowiązują rodziny znajdujące się w kryzysie do współpracy z asystentem rodziny, jednakże nadal największą rolę w objęciu rodziny tym wsparciem odgrywają wnioski pracowników socjalnych. W większości przypadków rodzinom przyznawano asystenta bezwzględnie, jednak były przypadki, że rodzina musiała oczekiwać na przydzielenie jej asystenta do 3 miesięcy. Reasumując wsparciem asystentów rodziny w okresie od 01.01.2014 r. do 31.12.2019 r. objętych zostało:

Tabela Nr 2 Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w okresie od 01.01. 2014 r. do 31.12.2019 r.

ROK	LICZBA ASYSTENTÓW	LICZBA RODZIN NARASTAJĄCO	W TYM DZIECI	RODZINY OBJĘTE MONITORINGIEM
2014	4	121	218	0
2015*	5	102	199	9
2016	5	99	165	6
2017**	7	111	201	3
2018	6	94	166	1
2019	6	90	177	3

* Od 2015 r. zmieniła się ustawowa liczba rodzin, którą współpracuje asystent rodziny z 20 na 15

** W 2017r. dodatkowo zatrudnionych jest 2 asystentów w ramach projektu unijnego „Działanie i wsparcie w życiu i na starcie”

Asystenci rodzin udzielają pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, poprzez rozwijanie umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, udzielają pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych z dziećmi. Ponadto wspierają aktywność społeczną rodzin, motywując członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, udzielają pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej. W ramach swych obowiązków asystenci rodziny odbywają wspólne wyjazdy, wyjścia z członkami rodzin do różnych instytucji, specjalistów. Pomagają im również w napisaniu różnych pism oraz podejmują działania mające na celu przyjęcie małoletnich dzieci do przedszkoli miejskich oraz do żłobków.

W okresie realizacji Programu, w celu realizacji zadania jakim jest wsparcie rodziny naturalnej podjęto współpracę z Fundacją „Twoja Kotwica”. Fundacja w 2017 r. opłacała dla 1 dziecka dodatkowe zajęcia sportowe, comiesięczne stypendium oraz obóz sportowy. Działanie to potwierdza zasadność i niewątpliwie korzyści płynące ze współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wykonując swoje zadania asystenci rodziny współpracują m. in. z pedagogami szkolnymi, przedszkolami, szkołami z terenu Miasta, jak i z poza, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Prokuraturą Rejonową w Chorzowie, I i II Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, Komendą Miejską Policji, Miejskim Przedsiębiorstwem Gospodarki Lokalowej oraz służbą zdrowia.

Ponadto asystenci motywują rodziny do udziału w zajęciach indywidualnych z psychologiem, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i nabywanie umiejętności psychospołecznych. W celu pokazania alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz promocji zdrowego trybu życia, kilkoro rodzin objętych asystą rodzinną regularnie bierze udział w Rajdach Mieszkańców Świętochłowic w Kroczycach.

Asystent jest formą wsparcia rodziny, która została zinternalizowana przez system pomocy społecznej w przewyciężaniu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci, w pokonywaniu codziennych trudności, wypełnianiu ról zawodowych, rodzicielskich i społecznych. Asystent rodziny – radzi, wspiera, uczy, jak dobrze funkcjonować w społeczeństwie, dąży do zwalczania patologii w rodzinie. Zapobiega umieszczeniu małoletnich dzieci w pieczy zastępczej, a gdy mimo wszystko do tego dochodzi, pomaga rodzicom, aby jak najszybciej dzieci powróciły pod ich opiekę. W swej pracy dąży do usamodzielnienia się rodziny naturalnej. Po decyzji o zakończeniu współpracy z asystentem rodziny z powodu osiągnięcia celów jakie sobie rodzina naturalna i asystent założyli na wstępie, prowadzony jest jeszcze kilkumiesięczny monitoring rodziny.

Czasami jednak działania asystenta rodziny nie przynoszą oczekiwanych rezultatów lub występuje sytuacja zagrożenia życia i zdrowia dziecka, gdy rodzina naturalna nie potrafi - korzystając z tego wsparcia oraz pomocy innych specjalistów, wypełniać prawidłowo swoich ról w opiece i wychowaniu dzieci. W tych przypadkach, koniecznym jest zabezpieczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Przyczyny zakończenia współpracy rodziny z asystentem rodziny obrazuje tabela nr 3.

Tabela Nr 3 Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę z uwzględnieniem przyczyn jej zakończenia w okresie od 01.01. 2014 r. do 31.12.2019 r.

Powód zakończenia współpracy z asystentem	2014	2015	2016	2017	2018	2019
osiągnięcie celów, jakie sobie asystent i rodzina założyli	19	22	16	14	8	10
zmiana miejsca zamieszkania rodziny	3	8	6	9	4	5
rezygnacja rodziny ze współpracy	7	4	8	3	5	5
brak efektów w pracy z rodzicem, w tym	13	10	7	9	6	4
umieszczenie dziecka w pieczy	3	2	0	4	0	0
RAZEM	45	46	37	39	23	24

Dzięki stosowaniu udoskonalonych narzędzi pracy z rodziną w tym planu pracy z rodziną, który podlega ewaluacji udaje się utrzymać wysoki wskaźnik zakończenia pracy z rodziną po osiągnięciu celów. Asystenci rodziny w ramach samodoskonalenia zawodowego, ustawicznie korzystają z szeregu specjalistycznych szkoleń. Ponadto powyższe dane wskazują na konieczność dalszego rozwoju tego systemu wsparcia rodzin w codziennym funkcjonowaniu. Rodzina jest podstawową komórką społeczną i najlepszym środowiskiem wychowawczym dla dziecka. Stąd należy dołożyć wszelkich starań, aby wzmocnić ją w wypełnianiu swoich funkcji i ról.

Pomoc psychologiczno-psychoterapeutyczna obejmuje: doradztwo, konsultacje i diagnozę, terapię indywidualną, małżeńską par i rodzinną, które odbywają się cyklicznie i są realizowane zarówno w Ośrodku, jak i w domu klienta. Klienci psychologów to głównie osoby z problemami emocjonalnymi powstałymi najczęściej na tle ich uzależnień i/lub przemocy w rodzinie generacyjnej. Często problemy te skutkują niewydolnością wychowawczą we własnych rodzinach prokreacyjnych. Wielu klientów deleguje do terapii dziecko jako osobę zaburzoną, zaś dzięki pracy na genogramie odkrywają, iż przekazują kolejnemu pokoleniu wzorce dysfunkcyjne, jakie sami zaczerpnęli od swoich rodziców. Dalsza praca zmierza więc do zmiany tych wzorców na funkcjonalne. Osobną grupę klientów stanowią osoby, które zmagają się z ciężką chorobą w rodzinie i wymagają wsparcia emocjonalnego i zrozumienia swoich trudności. Podstawą w tym wypadku jest praca nad komunikacją w rodzinie. Dzieci i młodzież są zgłaszane najczęściej z powodu zachowań agresywnych i autoagresywnych. Inną grupę klientów, stanowią osoby, których można by określić jako wieloproblemowe. Najczęściej doświadczali przemocy i zaniedbań ze strony rodziców (najczęściej rodziny alkoholowe). Cierpią z powodu niskiego lub labilnego poczucia własnej wartości, co powoduje lęk społeczny, który starają się przykryć agresją słowną czy stosując też przemoc wobec własnych dzieci.

Ponadto psychologowie od 2014 r. przeprowadzają badania u kandydatów na rodziny zastępcze oraz u już funkcjonujących rodzin zastępczych w celu wydania zaświadczenia o posiadaniu odpowiednich predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Poza tym w celu udzielania pomocy w sprawach: wypalenia zawodowego, trudności wychowawczych, problemów formalno-prawnych

związanych z wykonywaniem funkcji rodzica zastępczego, rozwiązywania problemów związanych z obciążeniem emocjonalnym w sytuacji rozstania z dzieckiem oraz trudności w relacjach z biologicznymi rodzicami dzieci znajdującymi się w pieczy, była prowadzona przez jednego z psychologów grupa wsparcia dla rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych.

Z roku na rok wzrasta liczba osób, którym specjaliści zatrudnieni w Ośrodku udzielają wsparcia. Zapotrzebowanie na pomoc psychologiczną i jest bardzo duże i ma tendencję wzrostową.

Tabela Nr 4 Liczba osób objętych wsparciem Ośrodka Wsparcia Rodzin „Tęcza” oraz liczba odbytych spotkań w okresie od 01.01. 2014 r. do 31.12.2019 r.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba osób objętych wsparciem Ośrodka Wsparcia Rodzin „Tęcza	245	302	300	297	539	165
Liczba spotkań/porad	1262	1388	1657	1420	1 724	839

Wsparcie rodziny naturalnej organizowane jest również przez placówki wsparcia dziennego. Jednym z jej najważniejszych zadań jest chronienie rodziny przed rozbiciem i wyrwaniem dzieci z środowiska rodzinnego i rówieśniczego. Placówki te mają więc obowiązek objęcia wsparciem zarówno dzieci, jak i ich rodziców. Wychowankowie placówek dzięki zorganizowanym zajęciom oraz uczestnictwu w różnego rodzaju imprezach mają możliwość podnoszenia swojego poziomu intelektualnego, rozwoju relacji społecznych, empatii, otwartości na problemy innych ludzi, uczą się działań przedsiębiorczych i gospodarności, odpowiedzialności za wspólne dobro wspólnie je tworząc i w nim uczestnicząc.

Prowadzenie placówek wsparcia dziennego od stycznia 2013 r. do końca 2018 r., w drodze konkursu zlecono Towarzystwu Przyjaciół HEILOO, które przekształciło się w Stowarzyszenie Integracji Międzypokoleniowej „Skrzydła”. Pracę z dziećmi w wieku szkolnym oraz młodzieżą prowadziła wykwalifikowana kadra pedagogiczna wspomagana pracą wolontariuszy.

Ponadto Fundacja Rodzin Polskich im. św. Jana Pawła II w związku z otrzymanym zezwoleniem Prezydenta Miasta Świętochłowice z dnia 27.03.2017 r. prowadzi świetlicę środowiskową dla dzieci i młodzieży z terenu Świętochłowic w wieku od 6 do 18 lat. Jednorazowo liczba dzieci przebywających w świetlicy nie przekraczała 15. Każdemu dziecku zapewniono nieodpłatny posiłek. Placówka działała od poniedziałku do piątku w godz. 15.00 do 19.00 (wyjątek stanowią dni wycieczek i imprez okolicznościowych, ferii i wakacji letnich)

W dzielnicy Lipiny od lutego 2018 r funkcjonuje placówka wsparcia dziennego – Świetlica Środowiskowa „Promyk”, utworzona w ramach projektu „Działanie i wsparcie w życiu i na starcie”, dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

Wychowankowie placówek objęci są zajęciami terapeutycznymi, kompensacyjnymi, wyrównawczymi, wychowawczymi i profilaktycznymi. Organizowane są także zajęcia integracyjne, oparte na grach i zabawach w grupie, zawody sportowe, gry terenowe, zajęcia plastyczne oraz warsztaty tematyczne.

Prócz zaplanowanych zajęć organizowany jest również aktywny wypoczynek dzieci i młodzieży w czasie ferii zimowych oraz letnich, różne imprezy okolicznościowe takie jak: święto Babci i Dziadka, Śniadanie Wielkanocne, Dzień Mamy i Taty, Dzień Ziemi, Św. Mikołaj oraz wspólna Wigilia itp.

Wychowankowie placówek wsparcia dziennego dzięki zorganizowanym zajęciom oraz uczestnictwu w różnego rodzaju imprezach kulturalnych mają możliwość podnoszenia swojego poziomu intelektualnego, rozwoju relacji społecznych, empatii, otwartości na problemy innych ludzi, uczą się działań przedsiębiorczych i gospodarności, odpowiedzialności za wspólne dobro razem je tworząc i w nim uczestnicząc.

Tabela Nr 5 Liczba rodzin objętych wsparciem placówek wsparcia dziennego w okresie od 01.01. 2014 r. do 31.12.2019 r.

Rok	Liczba Świetlic	Liczba dzieci
2014	3	101

2015	3	91
2016	3	74
2017	2	43
2018	3	45
2019	2	66

W zagadnieniu wsparcia rodziny naturalnej ważną okolicznością jest to, iż duża część rodzin subsydiowanych – to rodziny od wielu lat wzmacniane instytucjonalnymi protezami, tj. przez pracowników socjalnych lub kuratorów. To rodziny o mocno zaburzonych relacjach i głębokich dysfunkcjach. Dlatego w pracy z tymi rodzinami skupiono się głównie na uzdrowieniu sytuacji dziecka. Pełna diagnoza tych rodzin, baczna ich obserwacja - pozwoliły na odseparowanie dzieci ze środowisk, które nie rokują poprawy i które w istocie są zagrożeniem dla życia i zdrowia dziecka. Wielokrotnie mają również miejsce sytuacje, że zachodzi konieczność odebrania dzieci z rodzin, które nigdy nie były objęte żadną formą wsparcia, czy też kontroli, a stan patologii w tych rodzinach nie pozwolił na inne rozwiązanie. Odnotowuje się także przypadki, że dzieci samodzielnie chcą opuścić rodzinę biologiczną i być umieszczone poza nią, gdyż nie czują się w niej bezpiecznie. Dzieci te trafiają do pieczy zastępczej.

W Świętochłowicach w 2015 r. na podstawie nowych postanowień sądów rejonowych w różnych formach pieczy zastępczej umieszczonych zostało 79 dzieci, w 2016 r. 57 dzieci, zaś w 2017 r. 60 dzieci w 2018 r. 60 dzieci, zaś 2019 r. 57 dzieci.

Poniżej dokonano porównania liczby dzieci umieszczonych po raz pierwszy w pieczy zastępczej w latach 2015 - 2019 r.

Tabela Nr 6 Liczba dzieci z terenu Miasta Świętochłowice umieszczonych po raz pierwszy w różnych formach pieczy zastępczej na podstawie zrealizowanych postanowień sądów rejonowych w okresie od 01.01. 2014 r. do 31.12.2019 r.

RODZAJE PIECZY		2015	2016	2017	2018	2019
Piecza rodzinna		33	19	25	34	29
Piecza instytucjonalna	POW* świętochłowickie w tym RDD	15	16	21	12	25
	POW z innych powiatów	31	22	14	14	3
RAZEM		79	57	60	60	57

*Ponadto w 2015 r. przeniesiono 75 dzieci ze Specjalnych Ośrodków Wychowawczych do Świętochłowickich POW

Dane liczbowe dotyczące kwestii liczby dzieci umieszczanych w różnych formach opieki zastępczej oraz proces rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej prezentują kolejne tabele, opracowane na podstawie prowadzonej sprawozdawczości.

Tabela Nr 7 Liczba dzieci z terenu Świętochłowic przebywających w różnych formach opieki instytucjonalnej w okresie od 01.01. 2014 r. do 31.12.2019 r.

TYP PLACÓWKI	2015	2016	2017	2018	2019
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZE	156	178	175	170	176
RODZINNE DOMY DZIECKA	7	7	5	5	5

MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE	47	45	34	36	31
ZAKŁADY OPIEKUŃCZO - LECZNICZE	1	1	3	3	3
RAZEM W PIECZY INSTYTUCJONALNEJ	211	228	226	214	215

Tabela Nr 8 Liczba dzieci z terenu Świętochłowic przebywających w różnych formach zastępczej opieki rodzinnej (w tym też rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka mieszkające w innych miastach) w okresie od 01.01. 2014 r. do 31.12.2019 r.

TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	2014	2015	2016	2017	2018	2019
SPOKREWNIONA	106	94	75	80	88	91
NIEZAWODOWA	55	58	59	58	57	59
ZAWODOWA	9	6	3	4	4	7
RODZINNY DOM DZIECKA	2	2	1	1	1	1
POGOTOWIE RODZINNE	16	15	10	12	18	10
RAZEM W PIECZY RODZINNEJ	188	175	148	155	162	168

Tabela Nr 9 Analiza porównawcza rozwoju różnych form rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonujących na terenie Miasta Świętochłowice w okresie od 01.01. 2014 r. do 31.12.2019 r.

Rok	FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ W ŚWIĘTOCHŁOWICACH		
	SPOKREWNIONE	NIEZAWODOWE	ZAWODOWE W TYM POGOTOWIE RODZINNE
2014	72	20	4
2015	67	20	2
2016	57	22	2
2017	58	20	2
2018	58	20	2
2019	59	19	3

Analizując powyższe dane widoczne jest to, iż zmieniły się proporcje. Do roku 2017 większość nowo umieszczanych dzieci trafiało do instytucjonalnej pieczy zastępczej, zaś od 2018 r., większość dzieci trafia do rodzinnej pieczy zastępczej.

Liczba dzieci będących w pieczy instytucjonalnej oraz innych formach instytucjonalnej opieki całkowitej od lat ulega nieznacznym wahaniom. Natomiast liczba dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w ostatnim roku zwiększyła się. Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych od lat jest na jednym poziomie, natomiast w 2019 r. udało się nam pozyskać nową rodzinę zawodową.

Od kilku lat Ośrodek podejmuje działania, mające na celu zmianę proporcji na korzyść rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych, poprzez pozyskanie i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W tym celu psychologowie wraz z pracownikiem zajmującym się kwalifikacją rodzin zastępczych, w 2016r napisali autorski program szkoleniowy pt. "ABC RODZINY" przeznaczony dla kandydatów chcących pełnić funkcję rodziny zastępczej. Właściwe ds. zabezpieczenia społecznego Ministerstwo decyzją nr 1/2018/RZ z dnia 31.01.2018 r. zatwierdziło go na okres 5 lat. Celem stworzenia tego programu jest rozwój rodzinnej pieczy zastępczej w mieście Świętochłowice, teoretyczne i praktyczne przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej, podniesienie i wzmocnienie kompetencji rodzicielskich oraz umożliwienie dziecku rozwoju

w bezpiecznym środowisku rodzinnym opartym na prawidłowych wzorcach. W związku z tym, iż nie było kandydatów chętnych do rodzicielstwa zastępczego program ten nie był jeszcze wykorzystany.

Ponadto mały przyrost rodzin zastępczych niezawodowych oraz zawodowych może mieć przyczyny finansowe. Od początku funkcjonowania ustawy wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych nie zostały zwaloryzowane i wynoszą 2 000 zł brutto dla rodziny zastępczej zawodowej oraz 2 600 zł dla pogotowia rodzinnego. Chcąc pozyskać nowych kandydatów Rada Miejska już dwukrotnie podjęła uchwałę podnoszącą wynagrodzenie rodzinom zastępczym zawodowym do wysokości najniższej krajowej, zaś pogotowiu rodzinnemu do kwoty 3 200 zł.

Ponadto od kilku lat brak jest środków finansowych na przyznawanie świętochłowickim rodzinom zastępczym świadczeń fakultatywnych takich jak, dofinansowanie do wypoczynku dzieci poza miejscem zamieszkania, świadczeń na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, świadczeń na zwrot kosztów utrzymania lokalu mieszkalnego lub rodziny pomocowej opiekującej się dzieckiem w czasie niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem lub w trakcie nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych. Brak także odpowiednich zapisów w polityce mieszkaniowej w Mieście ułatwiających uzyskanie rodzinom zastępczym lub kandydatom na rodziny zastępcze mieszkań o większym metrażu – nie do remontu, lecz gotowych do zasiedlenia.

Pracownicy Działu podejmują zorganizowane działania ukierunkowane na poprawę sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Preferowane są działania zmierzające do powrotu dziecka do rodziny naturalnej. W przypadku, gdzie rodzice nie podejmują żadnej współpracy i nie są zainteresowani zmianą swojego dysfunkcyjnego działania, pozbawienia rodziców władzy rodzicielskiej, a tym samym dania szansy małoletnim na umieszczenie ich w rodzinach adopcyjnych. Proces ten przedstawiają tabele 10 i 11.

Tabela Nr 10 Analiza porównawcza liczby dzieci z terenu Świętochłowic powracających z różnych form pieczy zastępczej do rodziny naturalnej w okresie od 01.01. 2014 r. do 31.12.2019 r.

Okres	Rodzinny zastępcze	Pieczka instytucjonalna	Razem
2014 r	7	7	14
2015 r	17	4	21
2016 r	4	7	11
2017 r	3	8	11
2018 r	5	8	13
2019 r	6	14	20
Razem	42	48	90

Tabela Nr 11 Analiza porównawcza liczby dzieci z terenu Świętochłowic trafiających z różnych form pieczy zastępczej do rodzin adopcyjnych w okresie od 01.01. 2014 r. do 31.12.2019 r.

OKRES	Rodziny zastępcze	Pieczka instytucjonalna	RAZEM
2014 r	7	5	12
2015 r	2	12	14
2016 r	7	11	18
2017 r	4	7	11
2018 r	7	8	15
2019 r	3	10	13
RAZEM	30	53	83

Porównując dane zgromadzone na przestrzeni sześciu lat, można wyciągnąć wnioski, iż mimo tego, iż oba procesy są długotrwałe i zależne od wielu czynników, na które pracownicy Działu Pomocy Dziecku i Rodzinie nie mają wpływu, widoczna jest tendencja wzrostowa. Zwłaszcza uwagę zwraca rosnąca liczba dzieci, które trafiają do rodzin adopcyjnych, które tworzą im stabilne środowisko wychowawcze.

Do zadań własnych Miasta należy również usamodzielnianie pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą, domy pomocy społecznej, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki

wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, schroniska dla nieletnich i zakłady poprawcze. Usamodzielnienie jest to długotrwały proces wychowawczy, który wprowadza osobę usamodzielnianą do podjęcia samodzielnego, dojrzałego życia i integracji ze środowiskiem lokalnym. Proces usamodzielnienia rozpoczyna się na rok przed osiągnięciem pełnoletności przez osobę usamodzielnianą i w zależności od sytuacji życiowej wychowanka, może trwać najpóźniej do momentu osiągnięcia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia. Zgodnie z przepisami prawa usamodzielnianym wychowankom przysługuje pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, a także pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia. Pomoc na kontynuowanie nauki obecnie wynosi 526 zł lub 528,90 zł w przypadku wychowanków usamodzielnianych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Jest to bardzo niewielka pomoc biorąc pod uwagę to, iż w życiu większości z tych młodych osób osiągnięcie pełnoletności oznacza wejście w samodzielne życie bez wsparcia własnej rodziny, a czasem nawet z koniecznością wzięcia na siebie odpowiedzialności za nieporadnego życiowo rodzica. Ponadto szczególnie dotkliwym problemem są ograniczone możliwości zapewnienia odpowiednich warunków mieszkaniowych, co dla części wychowanków oznaczało konieczność powrotu do dawnego, często patologicznego środowiska.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Świętochłowicach pracownicy prowadzą pracę z usamodzielnionymi wychowankami pochodzącymi z Miasta Świętochłowic, często pracownik socjalny staje się także osobą pełniącą kluczową rolę we wprowadzaniu wychowanka w dorosłe życie. Opracowuje z nimi Indywidualne Programy Usamodzielnienia oraz ich aktualizacje, a gdy kończą 25 lat dokonuje podsumowania realizacji Programu. Monitoruje proces kontynuacji nauki, równocześnie motywując wychowanków do zachowania jak najwyższej frekwencji szkolnej. Pod jego opieką przebywają również wychowankowie, którzy pochodzą z innych Miast, lecz ich Miastem osiedlenia są Świętochłowice. Ponadto prowadzi pracę socjalną z wychowankami, którzy nie korzystają z pomocy finansowej z tytułu kontynuacji nauki, lecz z powodu swej niezaradności życiowej wymagają stałego wsparcia i pokierowania. W ramach pracy socjalnej wraz z wychowankami pracownik ten przeprowadza wizje lokali mieszkalnych, odbywa z nimi wizyty w MPGL w Dziale Lokalowym pomagając podopiecznym wybrać odpowiednie mieszkanie. W razie potrzeby bierze również udział w rozprawach sądowych z udziałem wychowanków oraz uczestniczy w Grupach Roboczych w sprawie procedury Niebieskiej Karty założonej wychowankom. Udziela indywidualnej pomocy edukacyjnej poprzez przeprowadzanie rozmów z wychowankami na tematy świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa.

Mając na uwadze potrzeby usamodzielnianych wychowanków pracownik Ośrodka organizuje spotkania z pedagogiem szkolnym w celu wyboru kierunku kształcenia, a także z doradcą zawodowym. Ponadto co roku, zgłasza chętnych wychowanków do programów unijnych i do CIS, gdzie część z nich znajduje zatrudnienie.

Mimo wzmożonej pracy socjalnej od kilku lat stale zmniejsza się liczba wychowanków kontynuujących naukę. Dane statystyczne dotyczące kwestii wychowanków z Miasta Świętochłowice rozpoczynających, co roku proces usamodzielniania oraz ich gotowość do kontynuowania nauki prezentują kolejne tabele, opracowane na podstawie prowadzonej sprawozdawczości.

Tabela Nr 12 Analiza porównawcza liczby wychowanków, którzy w danym roku rozpoczęli proces usamodzielnienia i kontynuowali naukę w okresie od 01.01. 2014 r. do 31.12.2019 r.

OKRES	NOWE USAMODZIELNIENA W ROKU	W TYM WYCHOWANKOWIE KTÓRZY PODJĘLI NAUKĘ	NOWE USAMODZIELNIENA W ROKU	W TYM WYCHOWANKOWIE KTÓRZY PODJĘLI NAUKĘ
	WYCHOWANKOWIE RODZIN ZASTĘPCZYCH		WYCHOWANKOWIE PLACÓWEK	
2014	13	9	22	5
2015	11	9	16	6
2016	3	1	27	12
2017	17	11	12	3
2018	6	3	16	5
2019	7	3	23	13

RAZEM	57	36	116	44
--------------	-----------	-----------	------------	-----------

Zgodnie z przedstawionymi danymi zmalała liczba usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych. Natomiast liczba usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych ma nadal tendencję wzrostową. Istotne jest jednak to, iż większość z nich usamodzielniała się parę lat po ukończeniu pełnoletności. Obecne przepisy umożliwiają bowiem pozostanie w pieczy zastępczej aż do 25 roku życia, w odróżnieniu do wychowanków z ustawy o pomocy społecznej, których proces usamodzielnienia zaczyna się z dniem ukończenia 18 roku życia lub 21 lat w przypadku wychowanków placówek resocjalizacyjnych. Jak wynika z powyższej analizy na przełomie ostatnich sześciu lat 63,15 % wychowanków rodzin zastępczych i 51,72 % placówek opiekuńczo – wychowawczych po usamodzielnieniu się kontynuuje naukę. Wychowanków specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, schronisk dla nieletnich i zakładów poprawczych kontynuujących naukę jest jedynie 37,77% z wszystkich wychowanków rozpoczynających proces usamodzielnienia.

Tabela Nr 13 Analiza porównawcza liczby wszystkich wychowanków, którzy rozpoczęli proces usamodzielnienia w poprzednich latach i nadal kontynuują naukę w okresie od 01.01. 2014 r. do 31.12 .2019 r.

OKRES	WSZYSZY WYCHOWANKOWIE DO 25 ROKU ŻYCIA	WYCHOWANKOWIE KTÓRZY KONTYNUOWALI NAUKĘ	WSZYSZY WYCHOWANKOWIE DO 25 ROKU ŻYCIA	WYCHOWANKOWIE KTÓRZY KONTYNUOWALI NAUKĘ
	WYCHOWANKOWIE RODZIN ZASTĘPCZYCH		WYCHOWANKOWIE PLACÓWEK	
2014r	97	48	110	26
2015 r	95	50	117	26
2016 r	73	38	129	37
2017r	78	39	131	28
2018r	68	32	132	28
2019r	62	32	116	30
RAZEM	473	239	735	175

Procentowy udział uczących się wychowanków w stosunku do pełnej ich liczby wskazuje na to, iż około 50 % wychowanków rodzin zastępczych, 46 % wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz jedynie 10 % wychowanków usamodzielnianych z ustawy o pomocy społecznej kontynuuje naukę.

Ponadto dla części z nich nie jest to proces stały, gdyż co roku około 20% przerywa naukę w trakcie roku szkolnego. Część z nich czyni to z powodu braku nawyku systematyczności i obowiązku oraz złych warunków socjalnych, które dodatkowo utrudniają im kontynuowanie edukacji. Jest również druga grupa wychowanków, którzy znajduje stałą pracę, uniemożliwiającą uzyskanie prawidłowej frekwencji szkolnej.

Nawiązując do opracowań krajowych i opracowań tutejszego Ośrodka Pomocy Społecznej można wysnuć tezę, iż główną przyczyną tak małej liczby uczących się wychowanków jest fakt, że po latach inwestowania w ich opiekę i wychowanie w różnych formach opieki zastępczej, po jej opuszczeniu są oni zmuszeni wracać do środowisk rodzinnych, z których zostali zabrani. Powrót do środowiska oznacza w wielu przypadkach ponowną demoralizację oraz pauperyzację wychowanków.

Zjawisko to jest spowodowane trudnościami w uzyskaniu własnych mieszkań przez wychowanków. Brak jest bowiem odpowiednich przepisów w polityce mieszkaniowej Miasta w temacie priorytetowego przyznawania mieszkań do zamieszkania wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki. Obecnie czas oczekiwania wychowanka na własne mieszkanie wynosi około 2 lat. Ponadto w większości przypadków proponowane są im mieszkania umiejscowione w zdewastowanych zasobach mieszkaniowych i do generalnych remontów, nie zaś do zasiedlenia, jak to ma miejsce w niektórych innych miastach.

Częściowo koszty tych remontów pokrywane są ze świadczenia rzeczowego, które wychowankowie zgodnie z przepisami prawa otrzymują z tut. Ośrodka w formie pomocy na zagospodarowanie w wysokości

nie wyższej niż 3 000 zł. Kosztorysy przedstawiane przez MPGL są jednakże tak wysokie, iż konieczne jest wykorzystywanie na ten cel również świadczenia na usamodzielnienie. Natomiast – zgodnie z założeniami ustawy - przyznanie tego świadczenia powinno wieńczyć proces usamodzielnienia. Pożądane byłoby, aby wychowankowie spożytkowali to świadczenie na stworzenie warunków do działalności zarobkowej, w tym podniesienia swoich kwalifikacji lub pokrywali wydatki związane z nauką, nie zaś zaspokajali swoje podstawowe potrzeby jakim jest posiadanie własnego mieszkania.

Na zjawisko porzucania nauki duży wpływ ma także wysokość świadczeń jakie otrzymują usamodzielniani wychowankowie z tytułu kontynuacji nauki. Świadczenie to jest znacznie niższe od świadczenia, jakie otrzymuje rodzina zastępcza na ich utrzymanie. Wysokość tego świadczenia zmusza wychowanków do szukania dodatkowego zatrudnienia, co często koliduje z nauką.

Mimo tych niemałych trudności, przy całkowitym braku wsparcia ze strony rodziny, część wychowanków jednak kontynuuje naukę i osiągają często bardzo dobre wyniki w nauce. Wychowankowie rodzin zastępczych i placówek pobierają naukę w różnym typie szkołach.

Jak wynika z prowadzonej analizy ponad połowa usamodzielnionych wychowanków pieczy zastępczej kontynuuje naukę po zdobyciu średniego wykształcenia, w szkołach policealnych oraz na różnego typu uczelniach. Powyższe ma znaczący wpływ na pożądane zakończenie procesu usamodzielnienia, czyli wyjście wychowanków z systemu pomocy społecznej.

W roku 2016 Ośrodek Pomocy Społecznej w Świętochłowicach wystąpił z wnioskiem o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020 dla osi priorytetowej: IX Włączenie społeczne dla działania: 9.2. Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne dla poddziałania 9.2.5. Rozwój usług społecznych. Projekt nosi tytuł „Działanie i wsparcie w życiu i na starcie” i realizowany jest od maja 2017 r. do kwietnia 2019 r. W ramach projektu realizowane były następujące zadania:

Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla 15 dzieci i młodzieży w wieku od 8 do 12 lat – świetlica środowiskowa. W ramach działalności świetlicy utworzenie grupy wsparcia dla rodziców.

Szkolenie wyjazdowe „Stres i wypalenie zawodowe – czyli, jak sobie z tym radzić” – dla rodzin zastępczych z Miasta Świętochłowice.

Szkolenie niezawodowych rodzin zastępczych zgodnie z wymogami przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i rozwoju pieczy zastępczej.

Organizacja i realizacja pikniku rodzinnego dla rodzin zastępczych oraz rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

Zatrudnienie dwóch asystentów rodziny, którzy obejmują swoim wsparciem łącznie 14 rodzin.

Poradnictwo specjalistyczne pod nazwą „Akademia Rodziców” dla 28 rodziców.

Zajęcia wyrównawcze z matematyki oraz języka angielskiego dla 15 dzieci z klas od 1 do 6.

Powyższe działania mają wpływ na podniesienie jakości oraz wzrost dostępności usług wsparcia rodziny, rozwój rodzinnej pieczy zastępczej i przede wszystkim wsparcie procesu deinstytucjonalizacji oraz zapobiegania wykluczeniu społecznemu w Mieście Świętochłowice.

Wnioski końcowe:

Powyższa analiza wskazuje na konieczność:

1. Kontynuowania oraz rozbudowania dotychczasowej oferty wsparcia i pomocy skierowanej dla rodzin oraz kobiet w ciąży.

2. Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskanie i szkolenie nowych rodzin oraz wzmocnienie umiejętności opiekuńczych i wychowawczych rodzin zastępczych już utworzonych, jak również zapobieganie wypaleniu zawodowemu.

3. Objęcie usamodzielniających się wychowanków kompleksowym wsparciem i pomocą w celu zapobieżenia ich wykluczeniu społecznemu i umożliwieniu im odejścia od pomocy społecznej.

4. Zwiększenia współpracy z organizacjami pozarządowymi w celu poszerzenia oferty pomocowej w duchu rozwoju ekonomii społecznej na terenie miasta Świętochłowice.

ADRESACI PROGRAMU

1. Rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.
2. Rodziny, w których występuje problem przemocy.
3. Rodziny ubogie i zagrożone ubóstwem.
4. Rodziny z niepełnosprawnym dzieckiem.
5. Rodziny po utracie chorego dziecka.
6. Kobiety w ciąży.
7. Rodziny zastępcze.
8. Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej i innych placówek.
9. Dzieci i młodzież z rodzin z „grupy ryzyka”.
10. Dzieci i młodzież zagrożona demoralizacją.
11. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej.
12. Dzieci i rodziny, które z innych powodów potrzebują wsparcia

ZASOBY INSTYTUCJONALNE MIASTA

Koordinatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Świętochłowicach.

Na terenie Miasta Świętochłowice funkcjonują następujące instytucje i organizacje, które mogą współpracować z Koordynatorem w realizacji Programu:

Tabela Nr 15 Zasoby instytucjonalne Miasta

INSTYTUCJE RZĄDOWE I SAMORZĄDOWE	ORGANIZACJE POZARZĄDOWE
1.Prezydent Miasta 2.Rada Miejska 3.Centrum Integracji Społecznej 4.Centrum Kultury Śląskiej 5.Komenda Miejska Policji 6.Miejska Biblioteka Publiczna 7.Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Lokalowej 8.Miejski Zarząd Oświaty 9.Miejski Zespół Orzekania o Niepełnosprawności 10.Młodzieżowy Dom Kultury 11.Muzeum Powstań Śląskich 12.Ośrodek Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 13.Ośrodek Sportu i Rekreacji „Skałka” 14.Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna 15.Powiatowy Urząd Pracy 16.Pozamiejskowe Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze prowadzone dla Miasta Świętochłowice 17.Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 18.Sąd Rejonowy 19.Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Przystań” 20.Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej 21.Zespół opieki nad dziećmi do lat 3 22.Zespół Opieki Zdrowotnej	Organizacje pozarządowe działające na terenie miasta Świętochłowice

Program Wsparcia Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2021 – 2023. Jego kluczowym celem jest stworzenie spójnego systemu środowiskowego wsparcia i pomocy adresatów Programu.

Cele szczegółowe programu to:

1. Wzmocnienie rodziny naturalnej w wypełnianiu przez nią jej podstawowych funkcji.

2. Rozwój oraz wspieranie rodzinnej pieczy zastępczej, w tym wzmacnianie kompetencji kluczowych wśród uczestników programu oraz kształtowaniu umiejętności rodzicielskich.

3. Wspieranie procesów życiowego usamodzielnienia się wychowanków oraz zapobieżenie ich wykluczeniu społecznemu i umożliwieniu im odejścia od pomocy społecznej.

Cele niniejszego Programu są zgodne z Pierwszym Celem Strategicznym Miejskiej Strategii Rozwoju Świętochłowic do roku 2030 „Zaspokojenie podstawowych potrzeb społecznych mieszkańców Świętochłowic w stopniu, który wzmacnia poczucie przynależności i zwiększa tym samym poziom integracji społeczności lokalnej”.

Pierwszy i priorytetowy cel Programu jest oparty na przekonaniu iż, najważniejszym prawem każdego dziecka jest możliwość wychowania się w rodzinie naturalnej, a w przypadku separacji, utrzymania z nią osobistych kontaktów oraz powrotu do rodziny. Gdy rodzice nie wypełniają w sposób prawidłowy zadań opiekuńczych i wychowawczych konieczne jest podjęcie wszelkich działań zmierzających do wsparcia rodziny, korygowania dysfunkcyjnych zachowań, przezwyciężenia problemów uniemożliwiających sprawowanie opieki nad dzieckiem, których osoby te nie są w stanie pokonać samodzielnie. W szczególności wsparcie takie powinno polegać na: diagnozie sytuacji rodziny i jej najbliższego środowiska, analizie przyczyn pojawiających się kryzysów oraz monitorowaniu sytuacji rodzin zagrożonych ich wystąpieniem, wzmocnieniu poczucia odpowiedzialności za wszystkich członków rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej, dążeniu do reintegracji rodziny.

Drugim ważnym celem Programu jest tworzenie oraz wspieranie rodzinnych formy pieczy zastępczej. Przy czym należy pamiętać, iż organizowanie dla dziecka pieczy zastępczej jest ostatecznością i winno mieć charakter czasowy oraz być postrzegane jako element procesu wzmacniania rodziny naturalnej. Działaniu temu winna towarzyszyć zasada zapewnienia dziecku optymalnych warunków rozwojowych, które mogą zagwarantować rodzinne formy pieczy zastępczej. W zadaniu tym kładzie się szczególny nacisk na zwiększenie liczby niezawodowych oraz zawodowych rodzin zastępczych poprzez pozyskiwanie oraz szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze, a także częściową likwidację barier, które mają zachęcić mieszkańców Świętochłowic do podjęcia się obowiązków związanych z opieką nad dziećmi w ramach rodzinnej pieczy zastępczej.

Osoby usamodzielniające się w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej) zazwyczaj nie mogą liczyć na wsparcie ze strony swoich rodzin biologicznych. Dlatego też trzecim celem Programu jest wspieranie młodych osób, które opuszczają rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz inne, w zakresie procesu usamodzielnienia poprzez m.in. pomoc w uzyskaniu wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, a także wsparcie finansowe i rzeczowe oraz pracę edukacyjno-wychowawczą wspierającą ich życiowe usamodzielnienie się i integrację ze środowiskiem.

Reasumując, Program Wsparcia Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021–2023, chcąc przeciwdziałać zdiagnozowanym problemom, kieruje się następującymi regułami:

1. Podejmowanie wczesnych działań profilaktycznych zanim narosną problemy.
2. Praca z dzieckiem w jego środowisku rodzinnym.
3. Szybkie działania nakierowane na powrót dziecka do rodziny naturalnej.
4. Praca z młodzieżą zapobiegająca ich wykluczeniu społecznemu.

W Programie obowiązkowo należy ustalić coroczny limit zawodowych rodzin zastępczych, który prezentowany jest w poniższej tabeli.

Tabela 16 Limit zawodowych rodzin zastępczych na lata 2021-2023 r.

Rok 2021	4 rodziny
Rodziny zawodowe w tym rodziny pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	
Rok 2022	5 rodziny

Rodziny zawodowe w tym rodziny pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	
Rok 2023	6 rodzin
Rodziny zawodowe w tym rodziny pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	

Harmonogram realizacji zadań

Zadanie	Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
Cel 1: Wzmacnianie rodziny naturalnej w wypełnianiu przez nią jej podstawowym funkcji.			
1. Zwiększenie ilości kadry specjalistów wspierających rodziny z „grupy ryzyka”	1.1. Planowane jest w ramach projektu „Rodzina bezcenny kapitał” zwiększenie liczby asystentów rodzinnych o 3 etaty. Celem zadania jest objęcie jak największej liczby rodzin z „grupy ryzyka” pracą z rodziną w zakresie wzmacniania kompetencji rodzin naturalnych, konstruktywnego rozwiązywania sytuacji konfliktowych, zwiększania świadomości potrzeb dziecka, poprawy komunikacji i relacji pomiędzy rodzicami a dziećmi, poprawy wizerunku rodziny w środowisku lokalnym, rozwiązywania sytuacji konfliktowych, treningu ekonomicznego, motywacji do leczenia, podjęcia zatrudnienia itp. Ponadto należy zaznaczyć, iż zwiększenie liczby etatów wiąże się z koniecznością realizacji postanowień sądowych zobowiązujących rodziny do współpracy z asystentem rodziny.	Ośrodek Pomocy Społecznej	2021 – 2023
	1.2. Planowane jest w ramach projektu „Rodzina bezcenny kapitał” podjęcie współpracy na podstawie umowy cywilnoprawnej z pedagogami. Celem zadania jest objęcie jak największej liczby rodzin z „grupy ryzyka” wsparciem pedagogicznym w zakresie podniesienia kompetencji wychowawczych, korygowania nieprawidłowych postaw rodzicielskich, przedstawienia prawidłowych metod wychowawczych, wprowadzenia zasad, ukazania pozytywnych wzorców zachowań, budowania więzi emocjonalnych, prawidłowej komunikacji pomiędzy członkami rodziny oraz uczestniczenie w kontaktach rodziców biologicznych z dziećmi, celem realizacji postanowień sądowych.	Ośrodek Pomocy Społecznej	2021 – 2023
	1.3. Planowane jest podjęcie współpracy z dwoma kwalifikowanymi mediatorami społecznymi. Celem działania jest dogłębne rozpoznanie istoty i dynamiki konfliktu oraz preferencji obu stron tak, by mogło dojść do wzajemnego usłyszenia się, zrozumienia i znalezienia rozwiązania, w którym interesy obu stron będą w należyty sposób uwzględnione i wypracowania satysfakcjonującego obie strony konfliktu rozwiązania.	Organizacje pozarządowe Ośrodek Pomocy Społecznej	2021 – 2023

	<p>1.4 Planowane jest podjęcie współpracy z dwoma tzw. pedagogami ulicy. Celem zadania jest bezpośredni kontakt z „dziećmi ulicy” w celu zdobycia ich zaufania i sympatii, a następnie proponowanie im alternatywnego spędzania czasu wolnego i zapobieganie ich demoralizacji. W ramach programu Falochron dla Śląska planuje się przeszkolenie pedagogów i psychologów świętochłowskich placówek oświatowych oraz asystentów rodziny i zainteresowanych osób przez prof. Jacka Kurzępe jako zintegrowanego programu profilaktyki wczesnej interwencji zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży.</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej Miejski Zarząd Oświaty, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Organizacje pozarządowe</p>	<p>2021 – 2023</p>
	<p>1.5. Doskonalenie zawodowe pracowników instytucji i organizacji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie. Celem zadania jest podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników służb zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie poprzez ich udział w szkoleniach, kursach oraz warsztatach podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz udział w Superwizji.</p>	<p>OPS oraz wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie</p>	<p>2021 – 2023</p>
<p>2.Rozszerzenie oferty pomocowej skierowanej do rodzin z „grupy ryzyka” oraz rodzin będących w kryzysie</p>	<p>2.1. Zakup wystandaryzowanych narzędzi niezbędnych do pracy psychologów i pedagogów. Celem zadania jest zakupienie testów diagnostycznych wykorzystywanych w wykonywanej pracy.</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<p>2021 – 2023</p>
	<p>2.2 Prowadzenie mediacji w sprawach rodzinnych przez licencjonowanych mediatorów. Celem działania jest poprawa relacji w rodzinie, dążenie do rozwiązania konfliktów rodzinnych, w którym interesy obu stron będą uwzględnione.</p>	<p>Organizacje pozarządowe, Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<p>2021 – 2023</p>
	<p>2.3. Prowadzenie przez psychologów terapii rodzin. Celem działania jest zminimalizowaniem dysfunkcji w rodzinie poprzez poprawę komunikacji pomiędzy członkami rodziny jak również przerwanie łańcucha „katów”, czyli terapię zachowań przemocowych w rodzinie</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<p>2021 – 2023</p>
	<p>2.4 Prowadzenie przez dwóch pedagogów zajęć edukacyjnych pod nazwą „Akademii rodzica”. Celem działania jest podtrzymanie działań realizowanych w ramach projektu unijnego pt. „Działanie i wsparcie w życiu i na starcie” oraz innych działań z tego obszaru</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</p>	<p>2021 – 2023</p>
	<p>2.5. Prowadzenie indywidualnej terapii oraz poradnictwa pedagogicznego i psychologicznego. Celem działania jest odbudowa rodziny naturalnej poprzez wzmacnianie jej poszczególnych członków.</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</p>	<p>2021 – 2023</p>
	<p>2.6. Prowadzenie tzw. „Pogotowia Psychologicznego” Celem działania jest udzielenia</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<p>2021 – 2023</p>

	pomocy psychologicznej rodzinom z „grupy ryzyka w miejscu zamieszkania tych rodzin”.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	
	2.7. Poradnictwo specjalistyczne „Akademii rodzica” Celem działania jest poprawa funkcjonowania rodzin w tym zdobywanie umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego oraz rozwiązywania wynikłych problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych	Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	2021 – 2023
	2.8. Wsparcie rodzin przeżywających trudności w zakresie opieki i wychowania dzieci. Powstanie 3 rodzin wspierających.	Ośrodek Pomocy Społecznej	2021 – 2023
	2.9. Prowadzenie arteterapii dla dzieci. Celem działania jest wzmocnienie kreatywności, nauka współdziałania w grupie, poznawanie emocji, socjalizacja wtórna.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Ośrodek Pomocy Społecznej	2021 – 2023
3.Rozwój placówek wsparcia dziennego	3.1. Uruchomienie w każdej dzielnicy, co najmniej jednej specjalistycznej placówki wsparcia dziennego czynnej pięć dni w tygodniu przez minimum 4 godziny. Celem zadania jest objęcie jak największej liczby dzieci z rodzin z „grupy ryzyka” specjalistycznym wsparciem.	Organizacje pozarządowe, Ośrodek Pomocy Społecznej	2021 – 2023
	3.2. Obozy terapeutyczne dla wychowanków placówek wsparcia dziennego. Celem zadania jest wzmocnienie i utrwalenie oddziaływań wychowawczo-terapeutycznych, które będą prowadzone w placówkach wsparcia dziennego.	Organizacje pozarządowe, Ośrodek Pomocy Społecznej	2021 – 2023
4.Wsparcie rodziny i dziecka z „grupy ryzyka” przez placówki oświatowe	3.1. Priorytetowe przyjmowanie dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny do przedszkoli miejskich oraz żłobków.	Miejski Zarząd Oświaty	2021 – 2023
	3.2. Priorytetowe traktowanie dzieci z rodzin z „grupy ryzyka” przy organizacji wszelkich form wsparcia w szkole (kółka zainteresowań, zajęcia wyrównawcze oraz inne zajęcia organizowane przez szkołę).	Miejski Zarząd Oświaty	2021 – 2023
	3.3. Stała współpraca pedagogów i psychologów szkolnych z innymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz wsparcia dziecka z rodziny „z grupy ryzyka”.	Miejski Zarząd Oświaty	2021 – 2023
Cel 2: Rozwój oraz wspieranie pieczy zastępczej.			
1.Prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego	1.1. Dalsze funkcjonowanie placówki opiekuńczo -wychowawczej typu rodzinnego pod nazwą Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 w Świętochłowicach. Celem zadania jest zapewnienie	Ośrodek Pomocy Społecznej	2021 – 2023

	całodobowej opieki i wychowania dzieciom w środowisku rodzinnym.		
2. Rozwój rodzicielstwa zastępczego z akcentem na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe	2.1. Szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze w ramach projektu „Rodzina bezcenny kapitał”. Celem działania jest zwiększenie dostępności do szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze.	Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe	2021 – 2023
	2.2. Prowadzenie kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze na rzecz pozyskania nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, w szczególności zawodowych oraz niezawodowych. Celem zadania jest zwiększenie liczby profesjonalnie przygotowanych osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.	Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe	2021 – 2023
	2.3 Organizowanie specjalistycznych szkoleń oraz Superwizji dla pracowników zespołu ds. pieczy zastępczej. Celem zadania jest podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników pracujących z rodzinami zastępczymi.	Ośrodek Pomocy Społecznej	2021 – 2023
3. Likwidacja barier utrudniających rozwój rodzicielstwa zastępczego-przywileje	3.1. Kontynuacja 50% zniżki na bilety wstępu na pływalnie miejskie, lodowisko miejskie oraz Muzeum Powstań Śląskich, a także zniżki na płatne imprezy kulturalne i sportowe organizowane przez jednostki budżetowe i samorządowe instytucje kultury Miasta Świętochłowice w ramach realizacji programu „Karta 3 +” dla rodzin zastępczych, w których łącznie jest przynajmniej troje dzieci. Celem zadania jest zachęcenie mieszkańców Miasta do podejmowania się roli rodzin zastępczych.	Wydział Rozwoju i Spraw Społecznych Urzędu Miasta	2021 – 2023
	3.2. Dofinansowanie raz w roku do zorganizowanych form wypoczynku letniego w kwocie co najmniej 500 zł na każde dziecko umieszczone w rodzinach zastępczych niezawodowych, zawodowych oraz w Rodzinnym Domu Dziecka Nr 1 w Świętochłowicach. Celem zadania jest umożliwienie rodzinom zastępczym wysłania na wypoczynek letni swoim wychowankom, a równocześnie stworzeniem warunków rodzicom zastępczym do odpoczynku, nabrania nowych sił niezbędnych w pracy z dziećmi.	Ośrodek Pomocy Społecznej	2021 – 2023
	3.3. Wzrost wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych. Celem zadania jest pozyskanie większej liczby kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze.	Urząd Miasta i Rada Miejska	2021 - 2023
	3.4. Priorytetowe przyjmowanie do przedszkoli miejskich oraz żłobków dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.	Miejski Zarząd Oświaty	2021 – 2023
	3.5. Wprowadzenie do polityki mieszkaniowej Miasta zapisu dotyczącego priorytetowego przyznawania rekomendowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej kandydatom na rodziny	Miejskie Przedsiębiorstwo o Gospodarki Lokalowej Sp.zo.o	2021 – 2023

	<p>zastępcze zawodowe lub na prowadzącego rodzinny dom dziecka, wyremontowanych lokali mieszkalnych z zasobów miasta, o powierzchni odpowiadającej liczbie przyjmowanych dzieci.</p> <p>Celem zadania jest zachęcenie mieszkańców Miasta do podejmowania się roli zawodowych rodzin zastępczych.</p>		
4.Organizowanie wsparcia dla rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w tych rodzinach	<p>4.1. Wielopłaszczyznowe wsparcie rodzin zastępczych przez pracowników zatrudnionych w zespole ds. pieczy zastępczej.</p> <p>Celem zadania jest udzielanie poradnictwa i wsparcia w rozwiązywaniu codziennych problemów rodzin oraz dokonanie bieżącej oceny sytuacji opiekuńczo-wychowawczej, szkolnej i zdrowotnej wychowanków.</p>	Ośrodek Pomocy Społecznej	2021 – 2023
	<p>4.2. Prowadzenie terapii i poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego oraz prawnego dla rodzin zastępczych oraz pracowników placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.</p> <p>Celem działania jest wzmocnienie rodzicielstwa zastępczego.</p>	Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	2021 – 2023
	<p>4.3. Prowadzenie przez psychologa grupy wsparcia dla rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych oraz pracowników placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.</p> <p>Celem zadania jest integracja środowiska rodzinnej pieczy zastępczej oraz dzielenie się doświadczeniem.</p>	Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe	2021 – 2023
	<p>4.4. Prowadzenie przez pedagogów grupy edukacyjno- wspierającej dla rodzin zastępczych spokrewnionych.</p> <p>Celem zadania jest integracja środowiska rodzinnej pieczy zastępczej oraz udoskonalenie wychowawczych umiejętności rodziców zastępczych.</p>	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	2021 – 2023
	<p>4.5.Prowadzenie cyklicznych szkoleń dla rodzin zastępczych.</p> <p>Celem zadania jest wzmocnienie rodzin zastępczych poprzez wykładanie wiedzy teoretycznej mającej na celu podwyższenie ich kompetencji i umiejętności.</p>	Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	2021 – 2023
	<p>4.6. Prowadzenie Pogotowia Specjalistycznego.</p> <p>Celem zadania jest udzielania pomocy pedagogicznej i psychologicznej rodzinom zastępczym oraz dzieciom w nich umieszczonych w miejscu zamieszkania tych rodzin.</p>	Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	2021 – 2023
	<p>4.7. Prowadzenie zajęć wyrównawczych z matematyki oraz j. angielskiego w ramach 4 gr. podzielonych ze względu na etap edukacyjny.</p>	Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	2021 – 2023
	5.Przeprowadzenie zintegrowanej kampanii społecznej na rzecz rodzicielstwa zastępczego	<p>5.1. Podjęcie współpracy w agencją PR w celu zaplanowania działań promocyjnych i wizerunkowych.</p> <p>Celem działania jest budowa świadomości społecznej</p>	Organizacje pozarządowe, Agencje PR

	i wzrost poziomu wiedzy oraz empatii w kwestii rodzicielstwa zastępczego.		
Cel 3: Wspieranie procesów życiowego usamodzielnienia się wychowanków oraz zapobieżenie ich wykluczeniu społecznemu i umożliwienie im odejścia od pomocy społecznej.			
1. Wspieranie wychowanków pieczy zastępczej w procesie ich usamodzielniania	1.1. Pomoc w opracowaniu i monitorowanie realizacji Indywidualnych Programów Usamodzielniania. Celem zadania jest wsparcie usamodzielnionych wychowanków w procesie integracji z środowiskiem, uzyskaniu wykształcenia, podjęciu zatrudnienia, uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.	Ośrodek Pomocy Społecznej	2021 – 2023
	1.2. Wypracowanie zasad współpracy pomiędzy pracownikami socjalnymi, którzy pracują z usamodzielnianymi wychowankami a placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, w których są umieszczone świętochłowski dzieci. Celem zadania jest ustalenie wspólnych zasad udzielania pomocy dla wychowanków oraz wdrażania ich w proces usamodzielniania.	Ośrodek Pomocy Społecznej	2021 – 2023
	1.3. Wprowadzenie do polityki mieszkaniowej Miasta zapisu o priorytetowym przydzielaniu mieszkań do zasiedlenia wychowankom, którzy w sposób wzorowy realizują zapisy Indywidualnych Programów Usamodzielniania.	Rada Miejska Świętochłowiec, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej	2021 - 2023
	1.4. Wprowadzenie do polityki mieszkaniowej Miasta zapisu o priorytetowym przyznawaniu dodatkowych punktów dla usamodzielnianych wychowanków starających się o lokal z zasobów gminy (do remontu). Celem zadania jest wsparcie usamodzielnionych wychowanków w procesie integracji z środowiskiem i uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz motywowania ich do realizacji Programów.	Rada Miejska Świętochłowiec, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej	2021 - 2023
	2.1. Organizowanie dla usamodzielnionych wychowanków zajęć kompensacyjno-kompensacyjnych i dydaktyczno-wyrównawczych. Celem zadania jest pomoc w nauce wychowankom w celu osiągnięcia przez nich wykształcenia umożliwiającego odnalezienia się na rynku pracy.	Organizacje pozarządowe, Ośrodek Pomocy Społecznej	2021 – 2023
2. Praca edukacyjno-profilaktyczno-wychowawcza z usamodzielnianymi wychowankami	2.2. Prowadzenie spotkań dla usamodzielnionych wychowanków w tematach promocji zdrowia, promocji zatrudnienia i poruszania się na rynku pracy, świadomego macierzyństwa i odpowiedzialnego rodzicielstwa. Celem zadania jest podniesienie świadomości i przygotowanie do samodzielnego i odpowiedzialnego życia.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Ośrodek Pomocy Społecznej	2021 – 2023
	2.1. Organizowanie dla usamodzielnionych wychowanków spotkań o tematyce profilaktycznej z przedstawicielami ORPA, Klubu Abstynenta „Spróbuj z Nami”, GKRPA itp.	GKRPA, ORPA, Klub Abstynenta, Ośrodek	2021 – 2023

	Celem zadania jest prowadzenie wśród wychowanków szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień.	Pomocy Społecznej	
--	--	-------------------	--

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki na realizację Programu mogą pochodzić z:

1. budżetu miasta,
2. budżetu państwa,
3. państwowych funduszy celowych,
4. funduszy unijnych oraz innych zagranicznych mechanizmów finansowania,
5. budżetów organizacji pozarządowych,
6. innych źródeł (np. darowizny).

EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej będzie przebiegała poprzez zbieranie, analizę i interpretację danych dotyczących zrealizowanych zadań, w celu dokonania oceny czy Program realizuje założone cele.

Powyższe będzie służyło odpowiedzi na pytania:

1. Czy Program przyczynił się do stworzenia spójnego systemu środowiskowego wsparcia i pomocy adresatów Programu?
2. Czy zagwarantowano wystarczające środki na realizację programu?
3. Które przyjęte w programie cele dały oczekiwane rezultaty, a które należy zmienić?
4. W jakim stopniu warunki bazowe, wyposażenie w sprzęt i realizacja świadczeń oraz organizacja pracy gwarantują realizację założonych celów?

Uzyskane tą drogą informacje pozwolą na ocenienie wartości Programu oraz pomogą w dalszym planowaniu, realizacji i rozwoju Programu. Podmioty realizujące Program sprawdzą w ten sposób efektywność i skuteczność przyjętych założeń.

Program stanowi dokument otwarty i zmienny. Wobec tego, można go modyfikować wraz ze zmieniającymi się potrzebami, przepisami prawnymi oraz środkami finansowymi.